

Saksframlegg

Vår ref.:

25/569 - 11

Dato:

30.06.2025

Saksbehandler:

Mari Holien

Behandling av saken:

Saksnr.

73/25

53/25

Utvalg

Formannskapet

Kommunestyret

Møtedato

28.08.2025

18.09.2025

Vedtak av planprogram for kommuneplanens samfunnsdel

Kortversjon av saken:

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt lagt ut på høring av Formannskapet 8.5.2025. Høringsfrist ble satt til 30. juni, og det er kommet inn 13 hørings svar. Disse er vurdert i saken, og planprogrammet legges nå fram til endelig vedtak.

Vedlegg

Planprogram kommuneplanens samfunnsdel - etter høring og til vedtak 30.06.2025

Vedlegg høringsinnspill Planprogram 30.06.2025

Saksopplysninger:

I Planstrategi 2024-2027 for Rendalen kommune, vedtatt i Kommunestyret 19.09.2024, står det at samfunnsdelen skal revideres med oppstart i 2025. Det er utarbeidet et planprogram for samfunnsdelen som ble lagt ut til høring og offentlig ettersyn.

Kommuneplanen er kommunens overordna styringsdokument og består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien. Retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter skal legges til grunn ved utarbeiding og revidering av kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi retningslinjer for gjennomføring av mål og strategier, både i den kommunale virksomheten og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplanens samfunnsdel for Rendalen kommune ble sist vedtatt 23.9.2015 og gjelder i perioden 2015-2027.

I planstrategien er flere fokusområder trukket fram som viktige i planperioden og samfunnsdelen: Befolkning, nærings- og samfunnsutvikling, folkehelse, kommunal tjenesteyting, klima, natur, miljø, samfunnssikkerhet og beredskap. Planprogrammet bygger på dette, og har også lagt utfordring bildet og utviklingstrekk beskrevet i planstrategien til grunn for det videre arbeidet med samfunnsplanen.

Oppstartsvarsel

Første steg i utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel er varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogrammet. Formålet med oppstartsvarselet er å gi en tidlig varsling av planarbeidet, formålet med revideringen og viktige problemstillinger for planarbeidet. Berørte myndigheter, fagorganer og andre interesserte ble varslet, samt lagt ut på kommunens nettside.

Planprogram

Det er krav om planprogram ved revidering av kommuneplanens samfunnsdel, som er en utdyping av og et tillegg til oppstartsvarselet. I planprogrammet er det lagt føringer for planarbeidet når det gjelder temaer, organisering av prosessen, opplegg for medvirkning, utredninger og hvordan overordnede føringer skal innarbeides i planen. Planprogrammet har vært ute på høring i litt over syv uker, samtidig med varsel om oppstart.

Følgende fokusområder er løftet fram i forslaget til planprogrammet:

- Bo- og bli-lyst
- Næringsutvikling
- Folkehelse og livskvalitet
- Frivilligheten

Herunder blir også følgende tema berørt:

- Klima og miljø
- Infrastruktur og mobilitet
- Beredskap og totalforsvar

Det legges opp til mange ulike arenaer for medvirkning og informasjon med innbyggerne og andre relevante målgrupper. Blant annet skal det holdes informasjonsmøte/folkemøte, gjestebud, temamøter og framtidsverksted for ungdom. Under høringen av planprogrammet ble det gitt en orientering i møtet med Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne (REF). Ungdomsrådet og Internasjonalt råd fikk ikke gjennomført møte i høringsperioden, men rådenes kontaktpersoner videresendte utkastet til rådsmedlemmene til uttalelse.

Det kom inn tretten uttalelser til oppstartsvarselet og planprogrammet, som er oppsummert og kommentert i tabell nedenfor under Saksvurderingen. Innspill som er vurdert aktuelle/relevante er innarbeidet i vedlagte revidert forslag til planprogram.

Med utgangspunkt i det vedtatte planprogrammet utarbeides et forslag til samfunnsdel. Ifølge framdriftsplanen i planprogrammet skal samfunnsdelen være ferdig til oktober 2026.

Saksvurdering:

De 13 uttalelsene til oppstartsvarselet og planprogrammet er oppsummert og kommentert i tabellen under:

Hvem	Merknad	Kommentar
Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten 16.6.2025	Anbefaler at målsettingene fra kommuneplanens arealdel om å «verne om sårbare fjellområder, og natur- og arts mangfoldet en finner i disse områdene» videreføres som en hovedstrategi i kommuneplanens samfunnsdel. Nasjonale styringssignaler for villreinen bør synliggjøres i den nye samfunnsplanen	Er ivarettatt i Planprogrammet, følges opp i arbeidet med samfunnsdelen.

Trysil kommune 16.6.2025	Ingen merknader.	
Innlandet fylkeskommune 19.6.2025	Statlige planretningslinjer kunne vært nevnt. Punkt 2.2 kunne inkludert en beskrivelse av hvilke utviklingstrekk og utfordringer som bunner ut i konklusjonen om å revidere selve kommuneplanen. Planprogrammet legger opp til god medvirkning, men kan tjene på å angi medvirkningsopplegg i større detalj, f.eks. antall workshops og medvirkningsmøter. Anbefaler at disse temaene (klima og miljø, infrastruktur og mobilitet, beredskap og totalforsvar) vurderes som en overordnet paraply for de andre temaene, og at de gis tilstrekkelig prioritet i utforming av hovedsatsningsområdene. Anbefaler at planprogrammet omfatter en drøfting av hva FNs bærekraftsmål betyr og hvilke konsekvenser det vil få for kommunens målsettinger og innsatsområder. Anbefaler at planprogrammet inkluderer drøfting av utfordringer innen boligpolitikken, f.eks. under temaet bo- og bilyst. Savner en noe grundigere omtale i planprogrammet av hva arealstrategien bør være, og hvilke nasjonale, regionale og lokale forhold som spiller inn. Oppfordrer til at fokuset på bruk av kulturminner og kulturmiljøer som aktive ressurser i næringsutvikling, reiselivssatsing og utvikling av stedsidentitet videreføres i den nye planen og inkluderes i planprogrammet.	Tas til etterretning og tilføres i planprogrammet. Vi har valgt å ikke gjengi det som står i planstrategien for å holde planprogrammet kort og oversiktlig. Under punkt 2.2 er det vist til planstrategien for utviklingstrekk og utfordringer. Dette har blitt vurdert, men gir oss mer fleksibilitet ved å ta det inn i prosjektplanen. Legger disse inn som mer overordnede/ gjennomgående temaer i planprogrammet. Dette blir et tema i planprosessen. Dette er ivaretatt i planprogrammet, og jobbes videre med i planprosessen. Dette er ivaretatt i planprogrammet, og jobbes videre med i planprosessen. Dette er ivaretatt i planprogrammet, og jobbes videre med i planprosessen.

	Planprogrammet angir ikke hvordan samfunns-delen skal følges opp i en handlingsdel. Revisjonen bør sørge for en tydelig kobling mellom samfunns-delen og økonomiplanen, og eventuelt vurdere å forsterke denne.	I planstrategien er det i kap. 1.3 poengtert at det er viktig å se nærmere på opp-følgingen av planene og få en bedre sammenheng mellom handlingsplaner og arbeidet med økonomiplan, gjennom bruk av virksomhet-styringsverktøyet "Framsikt". Legges inn i Plan-programmets kapittel 3.
Mattilsynet 20.6.2025	Viser til ulike lover og forskrifter. Har ingen kommentarer eller merknader til planprogrammet.	De ulike lovene og forskriftene følges opp i planprosessen og underliggende delplaner.
Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) 23.6.2025	Gode risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) er grunnleggende for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet. Vi forutsetter at kommunen i ROS-arbeidet sikrer at ny og oppdatert kunnskap om fare for flom, skred, erosjon og overvatn blir lagt til grunn for videre arbeid. <u>Naturfare, klimaendringer og overvann</u> Klimaendringer og naturfare bør vies ekstra oppmerksomhet. God arealplanlegging er i mange sammenhenger pekt på som det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom og erosjon, skred og overvann. Aktuelle naturfarer må være en premiss for samfunnsutvikling i kommunen og det bør framgå av arealstrategien et mål om å settes av nok areal til å håndtere naturfare. Vi anbefaler at lokal overvannshåndtering inngår som et tema. Her er det viktig med strategi som setter av store nok sammenhengende areal i utbyggingsområder til å ivareta trygg bortledning av overvatnet på overflaten. <u>Arealstrategi</u> Arealstrategien bør skissere en tydelig retning på hvordan samfunnet skal tilpasse seg naturfare på lang sikt og i et endret klima. Arealstrategien bør også gi føringer for bruk og vern av areal med flomdempende virkning,	Er ivaretatt gjennom kommunens Helhetlige ROS og ROS-delen til arealplanen, og følges opp videre. Tas med i arealstrategi og som et tema under samfunns-sikkerhet og beredskap. Innspillene tas med videre i arbeidet med arealstrategien.

	slik som våtmark, myr, parker, elvebredder og skog. Arealstrategien bør være tydelig på at bekker ikke skal lukkes og det bør ses på muligheter for å åpne lukkede bekker. Arealstrategien bør skissere en tydelig retning på hvordan samfunnet skal tilpasse seg naturfare på lang sikt og i et endret klima. NVE meiner at arealstrategien bør ha mål om å unngå utfylling i vassdrag. I tillegg til å redusere nedbygging av vassdragsnatur bør arealstrategien omtale restaurering av vassdrag og spesielt gjenåpning av vassdrag (elver, bekker) NVE oppfordrer kommunene til å vurdere hvordan kommunalt planarbeid kan legge til rette for: • Ny fornybar kraftproduksjon. • Samlokalisering av virksomheter med overskuddsvarme med aktivitet som har behov for varme. • Effektiv energibruk i bygninger og andre sektorer.	Innspillene vurderes videre i planarbeidene.
REF 23.6.2025	Rådet støtter oppunder det som er fremlagt, og har derfor ingen innspill til planen.	
Statskog SF 27.6.2025	Har ingen merknader.	
Treindustrien 27.6.2025	Kommunen bør involvere skogbruksfaglig kompetanse i planprosessen, både internt i organisasjonen og fra næringen. Avskoging for utbyggingsformål må unngås, spesielt når det gjelder høyproduktiv skog. Jordvernet må styrkes for å unngå at skog blir erstatningsareal for tapt matjord. Kommunen bør bruke rollene som planmyndighet, byggeier og bestiller til å satse på videreutvikling av "grå arealer", og å unngå utbygging på naturområder. Kommuneplanen bør åpne for justering av høydebegrensninger i eksisterende	Ivaretas i planprosesser Ivaretas i planprosesser Ivaretas i planprosesser Tas til orientering.

	reguleringsplaner. Dette gjør det mulig med påbygg i høyden. Byggeprosjekter i offentlig regi bør stille krav til PEFC- eller FSC-sertifisert trevirke. Dette sikrer at byggematerialene hentes fra bærekraftig forvaltet skog. Kommunen bør sette klare mål for tilstrekkelig boligbygging på en måte som samtidig ivaretar klima og natur.	Tas til orientering. Ivaretas i innkjøpsprosesser. Innarbeides i planprosesser.
Sølen verneområdestyre 30.6.2025	Arealstrategi og temaet natur, klima og miljø må forankres også i samfunnsdelen som egehovedtema jf. dagens samfunnsplan. Besøksforvaltning/besøksstrategi må inngå i kommuneplanens samfunnsdel som et eget Tema. Sølen verneområdestyre ønsker å bli involvert i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.	“Natur” innarbeides i hovedtemaet “Klima og miljø”. Temaene er hovedfokuset det skal jobbes med, mens arealstrategien vil inngå i samfunns-planen som eget kapittel. Inngår i de ulike hovedtemaene og som egen delplan. Verneområdestyret vil bli involvert på lik linje med øvrige aktører i planarbeidet.
Rendal Renselskap 30.6.2025	Savner at klima, natur og miljø løftes tydelig fram som et eget hovedtema i planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel jf. dagens plan. Arealstrategi framover må også løftes fram. Viktig at besøksforvaltning, sårbarhet og naturens tåleevne vurderes og tas inn i arbeidet med ny samfunnsplan. Ønsker å bli involvert i arbeidet med kommune-planens samfunnsdel.	“Natur” innarbeides i hovedtemaet “Klima og miljø”. Temaene er hovedfokuset det skal jobbes med, mens arealstrategien vil inngå i samfunns-planen som eget kapittel. Inngår i de ulike hovedtemaene og som egen delplan. Renselskapet vil bli involvert på lik linje med øvrige aktører i planarbeidet.
Sametinget 26.6.2025	Ber om at kommunen undersøker om det er behov for en nærmere redegjørelse av følgende tema i kunnskapsgrunnlaget til kommende planlegging: • Kartlegging og oppdatering av utviklingstrekk og utfordringer blant	Kommunen kartlegger behov for å følge opp den samiske befolkningen.

	den samiske befolkningen i kommunen • Vurdering av status, muligheter og utfordringer i forhold til samisk språk og kultur i barnehage og skole • Undersøke om det finnes behov i befolkningen for tiltak som kan bidra til å ivareta og styrke den samiske identiteten hos barn, voksne og eldre • Vurdere om det er behov for å utrede folkehelseutfordringer blant den samiske befolkningen • Kartlegging og oppdatering av status for samiske stedsnavn i kommunen Ber også at kommunen tar i bruk samisk tradisjonell kunnskap, lokal kunnskap og forståelser på lik linje med forskningsbasert kunnskap i forbindelse med kommunens planarbeid. Sametinget ber om at hensynet til samiske kulturminner vektlegges og konkretiseres i den videre kommuneplanleggingen	<i>Har tilbud om eget undervisningsopplegg i grunnskole.</i> Vurderes i senere delplaner. Videreføres i kommunens planarbeid.
Statsforvalteren 11.7.25	Understreker betydningen av at samfunnsdelen inneholder en arealstrategi, selv om Kommune-planens arealdel nylig er vedtatt. Oppvekst og Helse: Minner om «Bo trygt hjemme»- reformen og legger til grunn at folkehelseoversikten inngår i de lokale forutsetningene som er beskrevet i kap. 2. Samfunnssikkerhet: Minner om Helhetlig ROS og at kommunen bør vurdere konsekvensene av krigshandlinger, andre hendelser i øvre del av krisespekteret og hvilken betydning dette har for kommuneplanens samfunnsdel. Vi anbefaler at dette omtales nærmere i planprogrammet. Sikre reelt handlingsrom til å gjennomføre nødvendige tiltak, ved utforming av samfunns-delens handlingsdel med økonomiplan.	Vil bli innarbeidet i samfunnsdelen. Ligger til grunn i det kommunale planarbeidet. HROS er under oppdatering med slike hendelser. Omtales ikke nærmere i planprogrammet utover det som allerede er der. Følges opp i planarbeidet og gjennom bruk av styrings-systemet «Framsikt».

	Miljø og landbruk: Nye føringer som er kommet etter at arealdelen ble sluttbehandlet må legges til grunn. De nye planretningslinjene framhever at kommunene bør legge til rette for mer fornybar energiproduksjon, og avklare behovet for areal til vindkraft og solkraft.	Vil bli innarbeidet i samfunnsdelen. Innarbeides i kommende planarbeid.
Statens vegvesen 28.07.25	Påpeker at det er viktig at Samfunnsdelen og arealdelen ses i sammenheng for å sikre helhetlig planlegging. Samfunnsdelen skal også inneholde en langsiktig arealstrategi som legger føringer for kommuneplanens arealdel. Det er viktig at samfunnsdelens arealstrategi legger opp til å minimalisere transportbehov og støtte opp under en utvikling som gjør det mulig for flest mulig å kunne ferdes trygt til fots, på sykkel og med kollektivt transportmidler.	Vil bli innarbeidet i samfunnsdelen.

Gjennom høringsperioden har det kommet flere innspill som medfører mindre endringer i planprogrammet. Etter høringsprosessen er temaområdene delt i to, der én del er gjennomgående vurderingsgrunnlag og den andre er kommunens egne prioriterte tema. I tema «Klima og miljø» er «Natur» også lagt til. Endringer i teksten i planprogrammet er lagt inn med rød tekstfarge, som vil bli korrigert etter vedtak.

Det er ønskelig med en bred og åpen prosess for å involvere hele samfunnet og sikre en god forankring av planen. Det er derfor satt av mye tid til å innhente innspill mens planen utarbeides.

Det vises for øvrig til forslaget til planprogram for utdypinger og ytterligere vurderinger.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Selv om arbeidet med samfunnsdelen har som mål å legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling, også når det gjelder klima, natur og miljø, har saken i seg selv ingen konsekvenser for dette. Videre vil god planlegging være viktig for å sikre at klima og miljø ivaretas på best mulig måte.

Råd og utvalg:

Under høringen av planprogrammet ble det gitt en orientering i møtet med Råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne (REF). Ungdomsrådet og Internasjonalt råd fikk ikke gjennomført møte i høringsperioden, men rådenes kontaktpersoner videresendte utkastet til rådsmedlemmene til uttalelse.

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

Rendalen kommune, Kommunestyret, vedtar planprogram for kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-13.

Formannskapet 28.08.2025**Behandling****Votering nr 1** - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 7 stemmer (100%) - Ap 3, SP 3, SV 1

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

Rendalen kommune, Kommunestyret, vedtar planprogram for kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-13.

Kommunestyret 18.09.2025**Behandling****Votering nr 1** - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Formannskapet - 28.08.2025**

For: 17 stemmer (100%) - Ap 8, H 2, SP 6, SV 1

Mot: 0 stemmer (0%)

Vedtak

Rendalen kommune, Kommunestyret, vedtar planprogram for kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningsloven § 11-13.